

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 86 — Štev. 86

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, MAY 1, 1942 — PETEK, 1. MAJA, 1942

VOLUME I. — LETNIK I.

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izveniš sobot, nedel in praznikov)
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

40-URNI DELAVNIK OSTANE

V ODBORU ZA MORNARIŠKE ZADEVE V POSLANSKI ZBORNICI JE SMITH VINSOVA PREDLOGA, PO KATERI NAJ BI BILI OMEJENI VOJNI DOBIČKI, DA BI BIL DELOVNI TEDEN OD 40 UR RAZTEGNJEN NA 48 UR IN DA BI BILE "ZAMRZNJENE" ODPORTE IN ZA PRTE DELAVNICE, TO JE, DA NAJ VSE OSTANE PRI STAREM, KAKOR JE, DOBILA SAMO EN GLAS VEČINE: 13 PROTI 12.

S tem ostane še vedno v veljavi, saj za tekoče zasedanje kongresa, 40-urno delo na teden. To pa tudi pomeni veliko zmago za predsednika Roosevelta, ki je v svoji posebni poslanici na kongres v ponedeljek povdaril, da glede dela ni treba nobene nove postave.

Skoro dva meseca je kongres razpravljala o vojnih dobičkih in o delu. Razni odbori so zasliševali razne osebe, da iznajdejo splošno mnenje javnosti.

V ozadje so bili posebno potisnjeni oni kongresniki, ki so neprestano kričali, da 40 ur dela na teden ni dovolj v tako resnem času, ko se dežela nahaja v vojni. Predsednik Roosevelt je v svoji poslanici na kongres zagovarjal 40 ur dela na teden in poldrugo plačo za delo nad 40 ur.

Predno je predloga prišla na glasovanje je poslanec Carl Vinson opozoril svoje tovariše, da bo jeseni narod volil in da bodo volitve v vsakem okraju Združenih držav. "Tovariši" so mu prikimali, kot da bi se strinjali z njim.

"Ameriški narod," je Vinson nadaljeval, "bo imel kaj govoriti o raketirstvu v tovarnah, o dobičkih vojnih kontraktorjev in o raketirstvu med delavskimi voditelji."

"Tovariši" so mu prikimali. Nato pa je demokratični poslanec iz Pennsylvanije Michael J. Bradley postavil predlog na glasovanje. In prvo glasovanje je bilo 16 proti 9. Nato se je pričelo prerekanje. Poslanec J. Bates je rekel, da je o tej stvari govoril s svetovalecem zakladniškega departmanta Randolphom Paulom, ki mu je povedal, da je predloga tako zelo zapletena, da jo bo zelo težko izvesti.

Nato je prišlo glasovanje 13 proti 12.

ROMMELOVA OFENZIVA JE BILA VSTAVLJENA

Diplomatski krogi v New Yorku so prejeli obvestilo, da je moral Hitler ukazati feldmaršalu Erwinu Rommelu, da v Libiji preneha z ofenzivo, ki jo je pričel 8. aprila, ker se je nezadovoljstvo med italjanskim narodom razširilo tudi na italjanske vojske pod Rommelovim poveljstvom.

Rommel je pričel svojo ofenzivo 8. aprila, ko so pričeli vojski lažiti iz oških vrst in so z veliko silo vdarili proti vzhodu. Pet dni pozneje je Rommel nepričakovano umaknil svojo armado v Mekili, 100 milj zapadno od Tobruka. Od tedaj je bilo libijsko vojno pozorišče precej mirno, razen nekaterih prask med stražami. In sedaj

prihaja tudi konec dobe, tekoma katere bi bilo mogoče pričeti kake večje vojne operacije proti Suez.

Po zadnjih poročilih je položaj v Italiji, vsled česar so morale prenehati vojne operacije v Libiji, zelo nevaren. Mussolini ostaja na vladi samo še s pomočjo več stotisoč nemških vojakov in nemške policije Gestapo, ki se nahaja po vseh strateških krajih po celi Italiji.

Admiral Leahy dospel v Lizbono

Radio Pariz je sporočil v London, da je ameriški poslanik pri francoski vladi v Vičnyu admiral William D. Leahy dospel v Lizbono na Portugalskem in je na potu v Združene države.

Rusi ljuto napadajo

Rusi zelo napadajo nemško črto severno in južno od Kurška, ki je glavno skladišče za nemške armade od Moskve do Azovskega morja.

Ruska poročila naznanjajo, da so Rusi prišli že do Korenaja, severozapadno od Kurška in ob cesti v Orel in sedaj prodirajo v bližini Belgoroda, 50 milj severno od Harkova in 70 milj južno od Kurška. S temi operacijami hočejo Rusi uničiti Hitlerjevo oporišče za poletno ofenzivo.

O vročih bojih poročajo tudi v okolici Ijuzuma ob Doncu, 80 milj jugovzhodno od Harkova. Iz sedanjih ruskih napadov je razvidno, da sedaj napadajo na obeh krajih, ki so bili do sedaj primeroma mirni in s katerih so Nemci nameravali pričeti svojo ofenzivo.

Iz Kuzbische prihaja poročilo, ki naznanja, da je rdeča armada v štirih dneh napredovala 45 milj in je prekorčila neko veliko reko.

Po poročilih je mogoče sklepati, da je ta reka Oka, ki je v bližini Orla.

Orel se nahaja okoli 200 milj južno od Moskve. Nato pa pride ob fronti proti jugu Kursk in Harkov in ravno na tem kraju sedaj Rusi najhujše napadajo. Tukaj pa morajo Nemci držati za vsako ceno, ako hoče Hitler s svojo spomladno ofenzivo prodirati proti Kavkazu.

Stalin noče tuje zemlje

V svojem dnevnem povelju za prvi maj pravi Josip Stalin, da Rusija ne išče nikakega ozemlja od tujih dežel in da je edini cilj sovjetske vlade osvoboditi svojo deželo od črnih fašističnih sil.

"Naš cilj je jasen in plemenit," je rekel. "Sovjetsko zemljo hočemo osvoboditi pred fašističnimi lopovi. Osvoboditi hočemo svoje brate v Ukrajini, Moldaviji, Belorusiji, Litvinski, Letski, Estonski in na Kareliji pred sramoto, v katero so jo pahili lopovi."

Stalin je rekel, da mora Rusija zdrobiti nemško fašistično armado in iztrebiti nemške vpadnike do zadnjega moža, ako se ne bojo sami podali. "Drugega izhoda ni."

Nato pozivlja vojaške poveljnike, da zastavijo vse svoje zmožnosti in sile, da bodo njihove armade še letos popolnoma premagale fašistične armade.

Pohvalno se je tudi izrazil o Združenih državah in Angliji, kajti obe deželi pošiljata Rusiji orožje in municijo in da je sedaj Rusija z Združenimi državami in Anglijo v prijateljskih zvezah.

Po desetih mesecih vojne je rdeča armada mnogo močnejša, kot pa je bila ob pričetku vojne in je iz defenzive prešla v ofenzivo.

Dalje je rekel Stalin, da je vojna popolnoma premenila način delavčevega življenja. In letos 1. maja delavci ne praznujejo, temveč delajo za obrambo svoje domovine.

"Ker žive v ozkem stiku s svojimi brati na fronti," je rekel Stalin, "so praznik 1. maja premenili v dan dela in boja, v namenu, da kar največ pomagajo fronti in dajo več pušk, strojnic, topov, možnarjev, tankov, aeroplanov, vojaških potrebščin mesa, rib in zelenjave."

Tekom deset mesecev rusko-nemške vojne sta Nemčija in njena armada oslabil, vsled česar ni nobenega upanja, da bi se še kdaj vojna sreča obrnila na nemško stran.

"Vojna je nemškemu narodu prinesla veliko razočaranje," je rekel, "na milijone ljudi je bilo žrtvovanih in nemški narod mora stradati in je bil vržen v revščino. Konca vojne še ni videti, človeške rezerve pa so že pri koncu. Petrolej je na koncu. Surovine so na koncu. Med nemškim narodom narašča zavedanje neizogibnega poraza za Nemčijo. Nemškemu narodu postaja vedno bolj jasno, da je edini izhod iz tega

NA ITALJANSKEM NEVARNO VRE

Italjanski prefekti ali okrajni glavarji so se iz Rima vrnili na svoja mesta z novo in večjo oblastjo, s katero bodo, kot je rekel Mussolini, "naglo in radikalno postopali v slučaju potrebe."

Il duce je poklical v Rim vsakega posameznega prefekta, da iz njegovih ust slišijo "važno izjavo o notranjem položaju." Rekel jim je, da mora biti civilno prebivalstvo mobilizirano kot armada in da morajo priti vsi nezadovoljci, na-protniki, brezbrizniki in črni krošnjariji (brez dovoljenja) od sedaj naprej pred vojno sodišče.

Mussolini jim je povedal, da je med vsemi italjanskimi problemi največji problem glede hrane. Krub je tako nizko odmerjen da ga ni mogoče več še bolj okrniti.

Moral med italjanskim narodom je dosegla zelo nizko točko in za to je več vzrokov, med katerimi so najvažnejši:

Ljudstvo je že napol sestradano; Italija je doživela celo vrsto porazov, vsled česar je izgubila cesarstvo, več stotisoč italjanskih vojakov je bilo ubitih in ranjenih; okoli 400,000 jih je v vojnem ujetništvu; 300,000 delavcev je bilo poslanih v Nemčijo; Italija ni dobila dosedaj še nobenega ozemlja, kakor so Tunizija, Korzika in Nica; slednjič pa armade združenih narodov, zlasti v vstopom Združenih držav v vojno, postajajo z vsakim dnem močnejše.

Italjanska industrija je na robu propada, ker Nemčija ne drži svoje obljube, da ji bo vsak mesec poslala en milijon ton premoga, da morejo tovarne obratovati; poleg tega pa primanjkuje tudi surovin. Več sto tovarn in med njimi tudi tovarne, ki izdelujejo najpotrebnejši vojni material, obratujejo samo po en dan ali dva na teden, ker ni pogojske sile. Sto in sto tovarn je moralo sploh zapreti svoja vrata.

Vsled drastične "civilne mobilizacije" prevažajo delavce po Italiji iz kraja v kraj, kjerkoli so potrebni. Na tisoče jih je poslanih v Nemčijo in proti svoji volji, in morajo delati v tovarnah, ali pa na polju.

Iz vseh poročil je razvidno, da je italjanski narod že sit vojne in želi, da je končana na katerikoli način, samo da je končana.

Ameriški general ubit

General Douglas MacArthur iz svojega glavnega stana naznanja, da sta pri nesreči z aeroplanom bila ubita general Harold H. George in Melville Jacoby, dopisnik ameriških magazinov "Time" in "Life". General George je bil prej v Los Angelesu ter je bil z generalom MacArthurjem na Baatanu kot poveljnik zračne sile in je z MacArthurjem tudi prišel v Avstralijo. Star je bil 50 let.

položaja: rošitev Nemčije iz pustolovske tolpe Hitlerja in Goeringa."

Grki odpri novo fronto

Armada 5000 grških guerilla čet, ki imajo svoje bivališče v gorah ob bolgarski meji, je pričela napadati osiške čete in je bilo v prvem napadu ubitih več sto nemških vojakov.

Teh grških čet je več ter v posameznih skupinah napadajo nemške in italjanske garnizije ter razdirajo ceste in železnice na Grškem in na Kreti.

To je tudi del balkanske "spomladne ofenzive", ki jo vodi general Draža Mihajlović.

Grška vlada v Londonu pravi, da je prejela s fronte poročila, ki naznanjajo, da se je nova grška armada že osnovala pred več meseci v provincah Seres in Drava v osrednji Makedoniji. Ta armada je najprej napadla vlak z nemškimi vojski in zalogami, ki je vozil po edini železniški progi, ki pelje v Solun. Železniški tir je bil na mnogih krajih razdejan, več sto nemških vojakov je bilo ubitih in vlak je bil razstreljen,

SLABO KAŽE V BURMI

Japonci v Burmi stalno napredujejo in so večeraj dospeli do Lashio in je s tem Burma cesta v japonskih rokah, poleg tega pa pomeni tudi skoro toliko, kot da je bila zabita zagrozdla med Kitajsko in Indijo.

Poročilo iz Čunčinga pravi, da se bodo Kitajci navzile temu bojevali do konca. Isto poročilo dodaja, da bo v kratkem prišla na fronto v Burmo žena generala Čankajška, da navduši vojsake.

V London je prišlo le malo poročil s fronte v Burmi. Po zadnjih poročilih je bilo mogoče sklepati, da so slednjič Kitajci postavili obrambno črto

predno so se čete umaknile v gore.

Novo grško armado vodijo bivši grški častniki, ki so se posvetovali z generalom Mihajlovićem o načrtu za spomladno ofenzivo. Mihajlović je z grškimi, rumunskimi in bolgarskimi častniki izdelal načrt, po katerem bodo posamezne gorilske čete napadle osiške čete, tako da bo morala Nemčija na Balkanu imeti vedno močno armado in je ne bo mogla porabiti na kakšni drugi fronti.

Odkar so Nemci zavzeli Grško, je bilo po grških gorah vedno mnogo gorilskih oddelkov, ki so napadali Nemce in Italjane, sedaj pa so se vsi ti oddelki organizirali v pravo armado pod enim poveljnikom, čegar ime pa ni bilo naznanjeno.

v provinci Šan, sedaj pa izgleda, kot da je ta črta padla.

London je zelo vznemirjen, ker je nevarnost, da se bo moralo podati več tisoč angleških vojakov in žnjimi tudi mnogo Kitajcev. Po mnenju v Londonu bi bilo najboljšo, ako bi se ta armada razkropila ter se razdelila v gorilske oddelke, ki naj bi nadlegovali Japonce, kolikor največ mogoče.

Norvežani beže iz mesta

Ker angleški aeroplani večkrat napadejo Trondheim, so v sredo ponoči odšli iz mesta skoro vsi prebivalci in so se poskrili po gozdocih. Toda nemški vojski so jih pri tem prehiteli, kajti, ko so prišli v gozd, so že našli tam nemške vojsake.

O preselitvi Kočevarjev

Kočevje je, kakor znano, nemški otok med Slovenci, na katerem je živel kakih 9,000 Nemcev. Na ta otok so se preselili iz Nemčije pred kakimi 600 leti. Njihovo središče je mesto Kočevlje po katerem so vsi drugi dobili svoje ime.

Kmalu po vpadu sovražnika v Jugoslavijo, oziroma po razdelitvi Slovenije med Nemce, Italijane in Madžare, se je raznesel glas, da bodo Kočevarji preseljeni in na ta način izločeni izpod lastnih oblasti v "Provincijo Lubiana." Tudi sem v Ameriko so segali glasovi, toda niso se med seboj ujemale. Eno poročilo je vedelo povedati, da je za Kočevarje odločen okraj Škofja Loka, oziroma Poljanjska dolina. Potem smo zopet čuli, da jih že preseljujejo v Šavjnsko dolino na bivšem Stajerskem. Najbolj vztrajna so pa poročila, ki pravijo, da je končno padla odločitev za preselitev Kočevarjev v okoličico Brežice.

Kolikor je mogoče ugotoviti, so najpoznejša tozadevna po-

ročila iz meseca oktobra 1941. Neko poročilo iz zadnjih dni septembra pravi, da se bo pričelo preseljevanje Kočevarjev s prvimi oktobrom in sicer v brežjski okraj. Tam da bodo dobili boljša posvetila kot so jih imeli do sedaj. Po tem poročilu naj bi bila preselitev prostovoljna, to se pravi, da lahko ostane, kdor noče iti. Vendar pa je pritisk od strani Nemcev iz Rajha tako velik, da se bo brez dvoma preselitev v polnem obsegu izvršila. Sprva so se Kočevarji skoraj stoprocentno izjavili za preselitev, pozneje je pa zavladala med njimi velika zaskrbljenost. Zlasti starejši ljudje so se začeli preselitvi upirati.

Drugo poročilo, še iz okto-

MEHIKA IZGANJA NEMCE

Mehika bo najbrže poslala v Združene države 10 vodilnih Nemcev z njihovimi družinami, da bodo s švedskim parnikom poslani v Nemčijo skupno z nemškimi diplomati, ki se sedaj nahajajo v White Sulphur Springs, Va.

Državni department je mehiški vladi pred nekaj tedni predložil imenik 250 Nemcev, ki se nahajajo v Mehiki in ki se smatrajo za nevarne. Uradniki mehiškega notranjega urada so natančno pregledali seznam in je bilo pozneje aretiranih mnogo Nemcev.

Združene države so se z Nemčijo popolnoma sporazumele glede izmenjave vseh Nemcev v Mehiki in v Združenih državah za Amerikance in Mehikance v Nemčiji in od Nemčije zasedenih deželah. V Mehiki je okoli 6000 nemških državljanov in 4000 Nemcev, ki so mehiški državljani.

Skladatelj Berlin v taborišču

Skladatelj Irving Berlin se je nastanil v vojaškem taborišču Camp Upton, L. I. v hiši z 8 sobami, kjer je prebival na nek uradniš CCC. Berlin bo ostal v tej hiši toliko časa, da bo zložil vojaško pesem "This Is the Army". S seboj ima pisalni stroj in klavir, ki je posebne vrste. Berlin namreč ne zna na klavir igrati drugače kot v C ključu in zato samo s posebno ključko premakne celo klavijaturo in se skladba glasi v kateremkoli ključu, dasi Berlin igra v C ključu.

Berlin je bil ravno v tem vojaškem taborišču tudi leta 1918 in je napisal več vojaških pesmi, ki so se pele na Broadwayu v New Yorku in v Franciji.

V NAZINANJE

Čitateljem naznanjamo, da ker se je tiskovni papir podražil in ker zaradi tega tiskamo omejeno število lista, ni nam mogoče vedno vstreti prošnji za zakasnele številke. Zaradi tega priporočamo, da čitatelji kolikor mogoče točno obnove naročnino. Prosim, da to vpoštevate in pomagajte nam v teh časih, ki so izredno težki za vse tujejezične liste, prihraniti na stroških.

Upravištvo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavens Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupa, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

For sale by the publisher at \$2.00 per copy; for sale by the publisher at \$2.00 per copy; for sale by the publisher at \$2.00 per copy.

"Glas Naroda" takes every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 8-1243

NEZADOVOLJSTVO V ITALIJI

Zadnje čase vsak dan prihajajo poročila o nezadovoljstvu in potrtosti v Italiji. O nemirih ni nikakih poročil, toda italijanski narod poveša glavo.

In kadar pridejo taka znamenja, tedaj mora biti nekaj za zagrinjalom.

Poročila tudi pravijo, da je Mussolini bolan in da ga tarejo velike skrbi. Pa kaj ne bi? Nič več ni divjega vpitja "Eviva Mussolini!" kar je tako rad slišal. Prefekti, ki jih je nedavno poklical v Rim, se je pritožil, da je med narodom izginila vsa disciplina.

Včeraj je prišlo celo poročilo, da se bo kot načelnik vlade Mussolini moral umakniti maršalu Badogliu. Pred nekaj meseci kaj takega nikdo pod nobenim pogojem ne bi verjel; tudi danes je skoro neverjetno, toda—mogoče.

Pa naj bodo poročila taka ali taka, nekaj je resnice na njih in sicer ta resnica, da je italijanski narod vojne sit do grla. Pa sit je tudi nemškega nadgospodstva.

V zvezi s tem pa je še treba pomisliti na Hitlerjev govor v nedeljo. Govoril je o velikem trpljenju, ki ga je moral nemški vojak prenašati celo zimo na ruski fronti. Iz njegovega govora je razvidno, da ni govoril kot zmagovalec, ki bi mogel diktirati mir. Pa pri vsem tem je opisal Nemčijo kot zmagovalko, da pa jo še vedno čaka veliko prelivanje krvi in še mnogo velikih bojev, predno bo znaga dobljena.

Kot pravijo poročila iz Rima preko Berna in Stockholma, italijanski vladni krogi niso bili nič kaj zadovoljni s Hitlerjevim govorom. In kot je poročal dopisnik lista "The New York Times", so prihodnji dan, v ponedeljek, hodili v Quirinal in iz Quirinala visoki državniki, diplomati in generali. Kralj Viktor Emanuel je imel tudi konferenco z Mussolinijem in vnanjim ministrom grofom Ciano, nato z nekaterimi svojimi svetovalci in slednjič z maršalom Badogliom, nazadnje pa je sklical kronski svet.

Že dolgo časa ni bilo oznanjeno v svet, da bi imel italijanski kralj toliko dela, kot ga je imel ravno v ponedeljek.

Rim je vsekakor pričakoval, da bo Hitler napovedal naglo znago oviskega orožja. Mesto tega pa je povedal, da se bo vojna zavlekla še v eno zimo. In Italija, ki ji vsega primanjkuje na vseh koncih in krajih, ene zime vojne ne bi mogla več prenesti. Ne samo, da Italiji zelo primanjkuje premoga, železa in živeža, mora še mnogo blaga dajati Nemčiji, sama pa mora trpeti pomanjkanje.

Vseposvobod po Italiji je mogoče videti nemške vojake. Nemški častniki so nastanjeni v najboljših hotelih, v najboljših restavracijah sede nemški častniki. Izgleda, kot da je Italija samo še vazalka Nemčije; izgleda, kot da je Italija na istem stališču, kot zasedeni del Francije.

Koliko je mogoče verjeti poročilu iz Ankare, ki pravi, da se Italija že prijemlje misli, da bi sklenila separatni mir, je težko povedati. Da italijanski narod iskreno želi, da bi bil dosežen mir, pa naj bi že bil kakoršenkoli, je gotova stvar, pa tudi nekatere visoko stoječe osebe si to želijo, četudi ne "za vsako ceno." Toda pomisliti je treba, da nemško vojaštvo trdno drži v svojih krempjih Italijo, da se ne more niti ganiti brez dovoljenja Nemčije in da ji je tudi skoro nemogoče skleniti separatni mir, če bi ga tudi hotela.

Je resnica: kadar sta dva lopova združena v zločinu, eden ne more pustiti drugega na cedilu—brez kazni.

GENERAL GIRAUD PRI PETAINU

General Henri Honore Giraud, ki je nedavno pobegnil iz nemškega ujetništva iz trdnjave Koenigstein in se mu je posrečilo pti v Švico, je dospel v Vichy.

Imel je razgovor z načelnikom države maršalom Petainom pri kosilu, popoldne pa sta se zopet sestala. Kot je bilo poročano, se je sestel tudi z načelnikom vlade Pierre Lavalom.

General Giraud je bolehen in bo najbrže prosil maršala Petaina, da mu dovoli odpotovati v severno Afriko.

Nemška vlada je za aretacijo generala Giranda razpisala visoko nagrado 100,000 mark, toda Laval ga Nemčiji ne bo

izročil, ker bi prav gotovo nastala revolucija. Ako pa bo Giraud kaj dolgo ostal v Vichyju, bo kar naenkrat "izginil."

Angleški bombniki nad Francijo

Angleški bombniki so vrgli več ton bomb na Goodrichovo tovarno za gumij in na Gnome-Rhone tovarno za aeroplane v predmestju Pariza. V obeh tovarnah so nastali veliki požari.

Oo atlantskem obrežju v severni Franciji se je včeraj bila veličanska zračna bitka med angleškimi in nemškimi aeroplani v višini 25,000 čevljev. Mnogo ljud je opazovalo zračno bitko, toda nikdo ni mogel dognati, koliko aeroplanov se je bojevalo.

Prisilno delo štajerskih Slovencev

(Izvirno poročilo.)

(JIC.) — Iz Celja so nas slovenske aretirance najprej prepeljali v Maribor in nastanili v meljski kasarni. Tam smo našli nad tisoč ujetnikov in beguncev, pa nič manj političnih kaznjencev. Ko smo stopali skozi kordon mrkih SS (nemška policija) sem med njimi zagledal nekdanjega uslužbenca pri Nabavljenu zadrugi, znanca Roznana. Ta nam je pojasnil v slabi hrvaščini, da "nema" slame in bo treba ležati na golih tleh. V sobe so nas kar natrpali. Gestapoveci so nam poprej vzeli prav vse, kar je kdo prinesel s seboj kot dar od domačih pred odhodom iz Celja. Takoj so začeli lajati na nas, suvati in poditi po hodnikih, zaničevati in psovati. Med aretiranci je bilo poleg moških tudi okoli 100 žensk.

Dnevni red je bil jako natančen in strog. Vstajali smo že ob petih in takoj je bilo treba na delo. Ob pol šestih je še vse snažilo stranišča, hodnike in sobe. Ves čas so nas obdelovali na vse načine, da je bilo delo jako mučno.

Prve dni maja so nas začeli pošiljati tudi na delo izven kasarne in sicer najprej samo nlažje. Podirali smo morali pravoslavno cerkev. Dne 4. maja je bilo slabo vreme, pa smo morali vseeno ves dan delati na dežju in v mrazu. Da bi se preoblekli, ni bilo misliti, zato so se mnogi močno prehladili. Zdravniške pomoči pa ni bilo skoraj nič.

Ko je bila pravoslavna cerkev podrt, so nas začeli naganjati ropat in razdirat drugam. Vsako jutro so nas sklicali skupaj iz posameznih sob okoli 100 fantov in 20 deklet. Odpeljali so nas v palačo Union in nas razvrstili po skupinah, ki so se potem razkropile na razne strani. Nekaj jih je ostalo v kuhinji Uniona, ostali so odšli v francišanski samostan ali v dijaško semenišče v bogoslovno, v klavnico itd. Povsod je bilo "dela" za nas, ki smo morali pod nadzorstvom Gestapa odnašati vse, kar se je dalo.

V Unionski kuhinji je bilo res dosti opravkov. Skozi Maribor so tiste dni prihajali tisoči fantov in deklet iz Bosne, Srbije in Banata, pa tudi iz Madžarske na delo v Nemčijo. Vsak dan smo pripravili kakih 2000 obedov. Ko je zmanjkalo blaga, so nas Gestapovci naložili na avto ter odpeljali v razne mariborske trgovine. Tam so kar zahtevali, bolj rečeno, vzeli vreče moke, krompirja, testenin, sladkorja in sploh vsega, kar se je dalo najti. Krompirja smo znosili skupaj več sto ton. Bili smo vsi blatni, raztrgani, umazani, poleg tega pa še lačni. In vendar smo vedeli v kuhinji in skladišču polno pokvarjene moke in masti, gnilega krompirja in tako dalje. To je prišlo od tod, ker so imeli na skrbi te reči nezmožni ljudje, ki niso nikoli delali, večinoma pravi potepuhi. Sedaj so pa dobili vso oblast v službi Gestapa, pa so svoj čas rajši nprabljali v to, da so se nad nami znašali, nametajo da bi se bili zavzeli za svoje naloge.

V drugih prej omenjenih splotjih so tudi vse izropali in pobrali. Kjer ni bilo več zalog hrane, so kdeshl posteljino, obleko, pohištvo. V sobi semeniškega prefekta Bombeka smo našli krasne knjige in slike. Vse smo morali razmetati po tleh. Neki Obržan iz Rimskih Toplic se je uprl in ni hotel vreči na tla razpela. Gestapovec mu ga je iztrgal iz rok in sam tresčil po tleh.

Pozneje smo začeli obiskovati tudi dežela. Naložili so nas na avto in nas odpeljali v Kamnico. Kmetom so kar na lepem zaplenili les in drva, mi smo jih pa morali nalagati na avto. Kmetje so mislili da bo-

do dobili odškodnino, in so bili naših obiskov še veseli. Toda močno so se uračunali. Drva in les smo vozili ob vsakem vremenu. Naložili smo jih najprej visoko, potem smo sami splezali na vrh ter oddrdrali v Maribor. Šofer je pa nalašč tako nerodno vozil, da so nas veje občestnega drevja teple po obrazih. Ambrožič si je ob taki priliki raztrgal vso obleko, ko ga je vejevje oplazilo čez in čez.

Še v bolj oddaljeno okolico so pa hodili rekvirirati svinje. Prav v Slovensko Bistrico, Celje, Konjice, in celo v Savinjsko dolino so jih hodili ropat. Med namit jtniki je bilo šest mesarjev in ti so morali dan na dan hoditi v klavnico klat skupaj zvožene svinje. Boljše meso je izginilo že v klavnici, slabše so dali prepeljati v naše taborišče in so nas krmlili z njim. Kruh je bil pa dober, samo malo ga je bilo: po en kilogram za tri dni.

Oni, ki niso bili poslani na delo izven kasarne, so dobili vsakovrstno zaposlitev "doma." Mnogokrat smo stoji ali kleče pobirali drobne slamice in blato po dvorišču in okoli kasarne. Če smo se še tako potrudili, da bi surovimam ustregli, je bilo vedno kaj narobe. In potem so nas nagnali v klet, kjer so nas na vse načine mučili za kazen.

Konjiški arhidijakon Tovor-nik, kaplan Jager in znani dramaturg Petančič so bili zvesti čistilci stranišč. Ko je bilo delo opravljeno, so prišli gestapovski nadzorniki na pregled. Glavni čistilec je potem moral poročati, da je vse čisto. To pa ni bilo vse. Moral je vprico gestapovca z gola roko seči v stranišče in tako dokazati, da je res. Če gestapovec ni bil zadovoljen, je bilo treba znova začeti, včasih so pa prišle batine ali celo v klet je bilo treba iti na posebno kazen.

Na dvorišču kasarne je bila globoka jama, ki so vanjo metali vsakovrstne odpadke, blato, smeti in drugo. Dne 26. maja so sklicali skupaj same duhovnike in jim "poverili" nalogo, da jama očistijo. Morali so pa delati z golimi rokami in tako vso nesnago znesti čez ulico.

POMLAJENJE SVILENIH ŽEPNIH ROBOEV.

Da očistiš svilene robce, oh-piš nekaj krompirjev, jih zri-baš na ribežnja, naliješ nanje malo vode in čez nekaj ur ož-meš krompirjevo brozgo. V vo-di, ki ostane, opereš robce, raz-grneš dva bela platnena robca in na vrhu zlikaš svilene robce, ko so še vlažni z zmerno vro-čim likalnikom. Potem so rob-ci kakor novi.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na planincub—valček Št. M 675
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBURICA — Št. M 671
Za toz. cent. in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
463 West 42nd Street, New York

KADAR GREMO NA OBISK.

Večkrat se ljudje obiskujemo med seboj. Včasih nas k temu sili nujen popravek, včasih pa obiščemo svoje dobre prijate-lje in sorodnike. Tudi pri pri-jateljnih in sorodnikih se ne smemo vesti, kakor bi se nam poljubilo, tudi za tam so pra-vila, katerih se moramo držati, ako hočemo, da bo obisk pri-jateljem ljub in ne nezaželen.

Obisk mora biti o pravem ča-su. Zjutraj, ko sobe še niso po-spravljene in ima gospodinja največ dela, navadno obisk ni dobrodošel. Tudi opoldne in v zgodnjih popoldanskih urah na obisk ne hodimo. Sicer pa kmečki človek sam dobro ve, kdaj je njemu neljubo, če ga kdo obišče. Ravno tako vedi, da je neljubu tudi drugim, da jih ob takim času motiš. Po-mesčanskih nišah se navadno vršijo obiski od 11. do 12. ure dopoldne in od 4. do 6. popol-dne.

OBEŠANJE NA OČESKEM

Cehoslovaški krogi v Londo-nu poročajo, da je bilo na glavnem trgu v Tešinu obeš-nih 25 oseb, v Bohuminu pa 6 zaradi velikih nemirov, ki so nastali, ker je bil zopet pokli-canih mnogo Čehov k vojakom. Nemci so prišli 70,000 Čehov, da so vstopili v armado, ker so po monakovskem sporazu-mu postali nemški državljani. (To so sudetski Čehi. — Op. ur.)

Tornado v Kansasu

Sinoči okrog polnoči je ne-nadoma prihrumel močan tor-na-do v južnem delu Decatur okraja v Kansasu; ubitih je bilo 12 oseb, 13 pa jih je bilo ranjenih.

Vihar je popolnoma uničil dve družini na farmah južno od Oberlin, Kans.

Vihar je tudi odnesel neke-ga 4-letnega dečka, ki ga še ve-dno niso našli.

Tornado je odnesel živino in porušil farmerska poslopja na širini pol milje. Mrs. Dale Pad-dok je bila najdena mrtva ob brega potoka in vihar ji je glavo naravnost zakopal v ze-mljo. Njen sin se je izgubil. Njen mož je bil tudi ubit.

BIK GA JE NAPADEL.

Na farmi rojaka Johna Skra-be v Greaney, Minn. so našli mrtvega Johna Hrena, katere-ga je napadel bik in mu priza-dejal tako hude poškodbe, da jim je na mestu podlegel. Hren je bil star 60 let in je bil za-pošlen kot pomagalec na farmi omenjenega rojaka. Bil je sam-eki in zapušča enega sorodnika Charles Hrena v Duluth, Minn.

POSTNI SEL VEDNO DOBRODOŠEL

Pismonosa je pri ameriških vojakih najvažnejša oseba, ker jim prinaša glasove od njihovih dragih, ki so jih pustili doma. Slika kaže ameriške vojake v Severni Irski, ko berejo pi-sma, ki so jih prejeli z doma.

Peter Zgaga

Povsem verjetno

Po Italiji si pripovedujejo naslednjo zgodbo:

Reveni laški družini je vsega zmanjkalo. Oče in mati sta stradala, otroci so posedeli po kotih ali se kot sence vlačili naokrog. Ust in lačnih želodcev je bilo dosti, vsled česar so bile že sredi meseca porablje-ne mesečne nakaznice za živila.

— Kaj naj storim? — je tar-nal postarni zakonec. Žena je molčala in gledala v tla.

Iznenada mu šine v glavo rešilna misel:

— Kravico je vzela vlada, ovec in koze je Mussolini po-bral, za kokaši ni bilo več pi-če, v potoku, ki teče mimo baj-te, so pa še vedno ribe. Včas sem opazal nekatere prav ve-like. Še nikdar nisem ribaril, zdaj bo pa treba poskusiti.

Riba je prav dobra jed. Zakrivljen žebelj je privezal na vrvice, nataknil na žebelj mastnega črva in odšel k poto-ku. Ni mu bilo treba dolgo ča-kati, ko je hlastnila po črvi in seveda tudi po preprostem tra-ku skoro pet funtov težka pos-trv.

Ves srečen in vesel je pote-gne iz vode, hiti z njo domov in pravi žarečega obraza ženi:

— Pogled, dobro večerjo bo-mo imeli. Za nas vse bo dovolj!

— Ribo boš spekla.

— Kako naj ribo spečem, — odvrne žena, ko pa nimamo ne olja ne masti?

— No, če ni ne olja ne ma-sti, — preudari mož, — jo boš pa skuhala.

— Tudi skuhati je ne mo-rem, — ugovarja žena, — te-den dni bo še tega, kar je zad-njič gorelo na ognjišču. Nima-mo ne oglja ne drv. Ure in ure naokrog je samo kamenita go-ličava

— Če ni drugače, — razso-di mož, — bomo pa ribo namo-čili v jeslino in surovo pojedli.

— Kje naj vzamem jesih zabarna obupana žena. — Pred dobrim mesecem sem z zadnjo kapljjo zabelila regrat.

Moža navda žalost, pa tudi ogorčen je bil, pograbi še na-pol živo ribo z mize, gre in jo vrže nazaj v potok.

V vodi si je postrv kmalu opomogla. Po preteku pol ure je že veselo plavala sem intja.

Nekatere živali znajo biti hvaležne, bolj hvaležne nego so ljudje. Izpuščena postrv je bi-la ena izmed njih.

Dasi ni znala brati in se ji niti sanjalo, kaj piše dučejevo glasilo "Giornale d'Italia," četudi ni bila priča navduše-nim ovacijam, ki jih rimsko prebivalstvo na komando pri-reja svojemu voditelju, je po-svoji ribji pameti razsodila, da

ji življenja pravzaprav ni rešil siromšen bajtar, ki jo je vrgel nazaj v vodo, pač pa mora biti za svoje življenje hvaležna nekemu drugemu, vi-šjemu in mogočnejšemu.

Pomoli torej glavo iz vode ter zakriči, kolikor pač more s svojim ribjim glasom zakri-čati:

— Eviva Mussolini!

Moderna žena

Agentska služba je težavna služba. Dosti si mora prizade-vati, predno kaj proda in spravi piclo mu odmerjene procent-ke.

Posedno s prodajo hiš je dandanes nerodno, ker nihče ne ve, če se bo cena hišam in ze-mljiščem dvigala ali padala.

Prodajalec hiš si mora to-rej res v potu svojega obraza zaslužiti svoj vsakdanji kruhek.

Stotine in stotine ljudi mo-ra obleteti in jim ponuditi ne-kaj primernega, predno sploh dobi en sam zadovoljiv odgo-vor. Od zadovoljivega odgovo-ra do sklenjene kupčije je pa še presneto dolga in trnjeva pot.

Zemljiški agent je cele tedne ob določeni uri oprezoval ele-gantno žensko srednjih let, ki je prišla sleherni dan natančno ob istem času v prvostveni sa-lon ter počasi posrežala dva kozarčka škotskega žganja.

Zvedel je, da je zelo bogata ločenka, ki pa nima lastnega doma.

Precej dolgo je trajalo, pre-dno se je seznanil z njo ter na-vezal z njo daljši pogovor. Ho-deč kakor okrog vrele kaše, ji je previdno ponudil v nakup li-čno, baš zanjo primerno hišo v predmestju.

Z besedami: — In tako boste imeli že vsaj svoj dom, — je zaključil svojo dokaze.

— Svoj dom? — se je zvoni-ko zasmejala, — čem mi bo vendar dom?

In začnela mu je navajati svoje razloge, ki jim niti agent ni mogel prav posebno opo-rekati:

— Čemu mi bo dom? Hihhihi! — je smeje ponovila. — Po-slušajte me natančno in potem razsodite. Ker se mi zdite po-štenjak in ste precej starejši od mene, vam ne bom ničesar prikrivala. Rojena sem bila pred petintridesetimi leti v bolnišnici. Še kot negodno dete me je vzela dojlja na jug, kjer

sva prenočevali kar na pro-sten, v parku velike vile moje-ga strica. Ko mi je bilo šest let, so me poslali v dekliški zavod učiti se in študirat. Tam sem ostala do svojega sedemnajste-ga leta. Takrat sem se poročila z bogatim ženinom, ki so mi ga določili starši. Poročila sva se na sodišču. Poročno noč sva preživela v hotelu, nato pa na pot. Dvakrat zaporedoma sva potovala okrog sveta, da sem se naposled naveličala moža in potovanja. Ločila sva se pri advokatu. Popoldne igram golf, obedujem in večerjam v restavraciji. Popoldne pridem za pol ure sem, nato kvartam s prijateljicami, katerih imam dosti, ker mi ni nič za denar. Zvečer grem v kino ali v gle-dališče. Jutranje ure prespim pri kakšni prijateljici ali pa—ni me sram povedati—pri pri-jateljnih, ki medsebojno tekmu-jejo za moje prijateljstvo in naklonjenost. Če bom zbolela, bom iskala pomoči v bolnišni-ci; ko bom umrla, me bo vzal pogrebnik in me v svojih pro-storih položil na mrtvaški oder. Za moje zadnje počivališče imam že kupljen prostor na pokopališču. Zdaj pa razsodi-te: čemu naj bi mi bil dom?

Knjila bi pa garazo, če imate kaj primernega!

Kratka Dnevna Zgodba

GROFI GORIŠKI IN GORICA

V nasprotju z Istro, kjer se še. Akvilejski patriarh Ivan bila razna mesta in gradovi se IV. in furlanski grof Werigand iz rimske dobe, ni bilo na Goriskem v zgodnjem srednjem ške pokrajine. Werigandova veku n'kakoršnega pomembnej hči Hedvika pa je delež svojega očeta prinesla za doto grofu Markvardu iz rodu koroških Epenštanjev, ki so odslej go-grad je bil tedaj njeno sredi-

ležeci Solkanski grad ni bil pripravljen za upravo dežele, so si Epenštanji postavili drugo trdnjavo ob vasi Gorici, ki je kmalu postala glavni grad v deželi. Le malo je poročil ohranjenih o delovanju tega rodu. Njihova glavna ustanova je samostan v Rozaču, katerega so

bogato obdarovali in kjer je bila družinska grobnica goriških grofov. Rozač se nahaja v Furlaniji zahodno od goriških Brd in je sedaj letovišče videnskih nadškofov. Tedaj je bila okolica še slovenska, ker pravi nek vir, da leži samostan na Slovenskem. — Izvršitelj ustanove je bil akvilejski patriarh Henrik ki je podaril samostanu mnogo sveta po okoli- ci od "laškega studenta" pa do hrilbov "sv. Janeza" in na- seli tankaj redovnike avgu- ščine, pozneje pa je bila tam benediktinska opatija. Rozač je imel mnogo posestev na slo- venški zemlji zlasti na Goris- kem in na Krasu okoli Sežane, Komna, Sv. Križa, Solkana in Tolmina.

Okoli l. 1100 je goriška posest koroških vojvod prešla na drugo plemiško rodbino, ki je imela svoj sedež v Pustriški dolini pri Lurnskem okrožju na zapadnem Koroškem. Bil je to staroslavni plemiški rod. Čeprav so bile pokrajine, kjer so gospodovali takrat še čisto slo- venške, je vendar bila grofov- ska redovina popolnoma nem- ška in je svoj nemški značaj ohranila tudi še potem, ko je prišla v posest goriške sloven- ske zemlje. Ker je bilo na sol- nem Goriskem prijetnejše, ka- kor v mrzli Pustriški dolini, so grofje prestavili svoj sedež in se odslej nazivali grofi Goriški. Ta dežela je postala zibel nji- hove slave in oblasti.

Prvi grof nove goriške di- nastije je bil Majnard I. 1124. Pripravil je svojim potomcem pot do veljave in moči s tem, da je postal zavetnik mogočne akvilejske cerkve.

V tedanjih bojovnih časih, ko je odločevala le surova sila močnejšega, so morali vsi ne- oboroženi ljudje, ki se niso mo- gli sami braniti ali si z mečem poiskati pravice, imeti varuha ali zavetnika, ki se je zanje po- tegaval kadar je bilo treba. Ra- zen vdov in sirot so imeli take zavetnike tudi cerkve in samo- stani. Bili so to bližnji plemi- ši, ki so jih morali varovati ro- pa, nasilnosti in se tudi vojvo- dom ali cesarjem potegnili za njihove pravice, za kar so do- bivali navadno dobre plače. Dobivali so del dohodkov od sednje, od letnih pridelkov, pa tudi posestva v fevd ali užitek. Še večje pravice so si želeli ta- ki zavetniki sami pridobivati, ker so si prilastili cerkveno premoženje, nasilno ravnali z duhovniki in cerkvenimi pod- ložniki ter tako postali mesto varuhov njihovi zatiralci.

Zavetništvo akvilejske cerk- ve je bilo za goriške grofe tem pomembnejše, ker so stopili v tesno zvezo s starodavno patri- arhijo, ki je s svojim ugledom tudi njih zelo visoko dvigni- la. Pa tudi plača za varuštvo ni bila skromna. To vidimo že iz pogodbe l. 1202, ki je bila sklenjena med Patriarhom II. in goriškimi grofi. Patriarh se je odrekel svojemu delu v go- riški grofiji in jo popolnoma prepustil v last svojemu zavet- niku. Goriški grofi so bili se- daj neomenjeni gospodje ozem- lja med Sočo, Vipavo in Alpa- mi.

Kmalu pa se je ta prijatel- ska zveza izprevedla v hudo nasprotno, ker so si grofi pri- lastili vedno več pravic nad akvilejsko cerkvijo, izžemali ter izkoriščali njene podložni- ke. Mnoge praske in hudi bo- ji so bili radi tega. Z duhov- niki in svetnimi kaznjimi je moral cerkev braniti svoje pravice proti svojim zavetni- kom.

Zgodovinski viri 12 in 13. stoletja nam opisujejo goriške grofe kot bojevite, malo izob- ražene moške, ki so živeli le za boj, lev in druge viteške zaba- ve. Znali so govoriti le svoje- tirolsko, nemško narečje in so se morali v občevanju z Itali- jani ali Slovenci posluževati tolmačev. O marsikom izmed njih pripovedujejo hude raz- vade in napake. Označujeta jih nasilnost in nezmernost,

lastnosti, ki sta bili tedaj med plemstvom zelo razširjeni. Po- srečilo se jim pa je z manjšimi boji, ki so jih imeli z raznimi furlanskimi plemiči in patriar- hom, razširiti in utrditi svojo posest na Goriskem ter zastavi- ti svoj vpliv v Furlaniji.

Nova doba začenja v goriški zgodovini z Majnardom in nje- govimi nasledniki, ko je segala oblast in moč goriških grofov daleč preko goriške zemlje in se jim je posrečilo pridobiti ce- lo vojvodsko in kraljevsko kro- no.

Majnard III. leta 1220—1258 je podedoval po svoji materi, ki je bila rodu meranskih vojvo- dov, mnogo posestev na Tirol- skem, dalje slovensko marko in grofijo istrsko. Štiri leta po- dneje, po smrti njegovega zeta tirolskega grofa Alberta, mu je pripadala skoraj vsa Tirolska. Radi tega so bili goriško-tirol- ski grofi tedaj že zelo veljavni gospodje.

Veliko vlogo je imel v zgo- dovin goriških grofov denar. To se je pokazalo posebno pri Majnardu IV. Mogočno je vlada- dal na Goriskem in Tirolskem ter neprestano krotil nasilne roparske viteze, pa je tudi mo- dro gospodaril s svojim premo- ženjem in si pridobil veliko go- tovine. Ker je bil takrat de- nar redek, je imel mnogo večjo vrednost nego jo ima danda- nes. In bogati knezi niso bili nič manj zaželeni zavezniki, kakor tisti, ki so imeli mnogo zemlje in vojakov.

Majnardu je prinesla zlasti zveza z Rudolfom Habsbur- škim mnogo dobička. On je namreč predlagal na državnem zboru v Nürnbergu Rudolfa za cesarja in mu pomagal z de- narjem. Zanj je zasedel leta 1276 Koroško in Kranjsko ter mu pomagal v odločilni bitki na Moravskem polju, kjer je odvil vitezstvo iz slovenskih de- žel. Rudolf se je izkazal hva- ležem s tem, da mu je podelil vojvodstvo koroško in ga po- stavil za upravitelja na Kranj- skem in v Slovenski marki. Se- le ko bi izumrli goriški grofi, naj bi jim sledili na Koroškem in drugod Habsburžani.

Ta zveza med goriškimi gro- fi in Habsburžani se je še po- sebno utrdila, ko je Rudolfov sin Albreht II. vzel Majnardo- vo hčer Elizabeta za ženo. S tem je postala Elizabeta mati habsburške redovine.

Majnard je bil po starodav- nem obredu umeščen za koroš- kega vojvodo. Ta znameniti dan je bil 1. septembra 1286. Dva pisatelja nam podrobno o- pisujeta slavnost. Vse se je vr- šilo natančno tako, kakor pred pol tisočletja. Slovensko je bi- lo besedilo vojvodove prisegel- slov. knjet ga je umešal, slo- venške pesmi so se razlegale. Pa vendar je postalo to ume- ščenje že gola forma brez jedra in pomena. Knez se ni več za- vedal, da je vojvoda slovenske dežele. Ta je takrat vsled pri- seljujčega se plemstva in me- ščanstva, že izgubljala svoj čis- to slovenski značaj. Sloven- ski narod je bil le še spominček na slovensko preteklost koro- ške vojvodine.

Ščasonja je postala posest goriških grofov tako obširna, da je bilo treba misliti na deli- tev. Že l. 1272 je sklenil Maj- nard s svojim bratom Alber- tom II. pogodbo, v kateri je pridržal sobi vsa tirolska po- sestva do Pustriške doline, Al- bertu pa je izročil Goriško, Me- tliko, posestva na Koroškem in v Istri. Vojvodstvo Koro- ške, uprava Kranjske in Slo- venške marke, je ostala Maj- nardu in njegovim potomcem. Od tedaj so se ločili goriški gro- fi v dve rodbini, v tirolsko in goriško.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps!

VELIKONOČNO POTOVANJE

Mrs. Frances Terček, Fly Creek, N. Y.

(Nadaljevanje.)

Potem smo se peljali do Uni- versal, Pa., kjer nas je Mrs. Rihtar povabila na svoj dom in je tudi pripravila okusno ve- čerjo. Potem smo šli zopet k Prevečevim, kjer smo prenočili. Mrs. Prevec mi je skuhala zaj- trk, nato pa sem šla obiskat Kumrove. Mrs. Kumar je se- stra Mrs. Prevec in smo se po- znale že v domovini. Kumrovi imajo trgovino z obleko. Mr. Kumar je v trgovini in mi po- maga tudi hčerka, četudi je že poročena. Imajo tudi tri sino- ve in Mike Kumar je podpred- sednik SNIJ. Kumarjevi so nam pripravili okusni obed, za- kar se jim iskreno zahvalim. Mr. Kumar je obljubil, da nas bo prav gotovo obiskal na far- mi. In obljuba dela dolg.

Kmalu popoldne je zopet pri- šla Mrs. Rihtar z avtomobilom in smo se peljali na Center, kjer smo se zglasili pri več ro- jakih, med katerimi jih je ne- kaj poznanih iz domovine. Naj- prej smo se ogledali pri Podol- niku, kjer so nas prijazno spre- jeli. Nato je prišla dobro zna- na rojakinja Mrs. Frances Ob- lak, ki je zelo prijazna in mi je tudi poznana iz domovine. Prav vesela sem bila, ko sem videla Antona Eržena iz naše vasi; bila sva sosedna na Hotavljači. Z njegovo prijazno ženo pa sva si še v sorodu. Tudi Matevž Peternel in njegova žena sta iz Hotovelj doma. Ravno tako tudi Mrs. Kosmač. Mrs. Fran- ces Škerl nas je prijazno spre- jela za kar se ji na tem mestu iskreno zahvalim. Potem smo obiskali Mrs. Jerico Sifrar, ki jo poznam še tudi iz domovine in je sestra Tomaža Preveca. Ni nas pustila iti, dokler nam ni pripravila okusne večerje. Tam sem tudi letos prvič jedla re- žrat, ki je bil prav dober. Mrs. Mary Palič nam je še pokazala v Universal dvorano, ki je zelo lepo urejena za predstave in ples. Dvorano oskrbujeja Mr. in Mrs. Berger in sta oba zelo prijazna.

Drugo jutro, to je v torek, sem šla obiskat dobro znanega rojaka Andy Burgarja, in nje- govo ženo. Imajo veliko čis- tinico za obleke in sem je vi- dela toliko, da sem rekla, da mora biti iz vse Pennsylvani- je. Vsega dela ne moreta sama o- praviti in imata pomagače. Že- na je tudi takoj slekla mojo suknjo, rekoč, da jo bo očistila in res jo je, za kar hvala. Mrs. Prevec mi je zabičala, da se moram vrniti za južno in sem jo tudi ubogala ter prišla. Pri- pravljeno je bilo za deset ljudi.

Opoldne je pozvonil telefon in Mrs. Rihtar mi je sporočila, da čakate z Mrs. Kumar, da se odpeljemo v White Valley, kjer je zopet mnogo naših ljudi. Najprej smo se ogledali pri Mrs. Kosmač, ki je bila zelo prijaz- na in smo se pogovorili o tem in onem. Videla sem tudi Mrs. Frances Tomažič, ki ji je pred- letom umrl mož, za katerim še vedno žaluje. Mrs. Tomažič je tudi iz Hotovelj doma. Obiska- la sem nato Mrs. Jelovčan, s katero sem v starem kraju v šolo hodila. Vesela sem bila videti tudi Jurija Preveca in njegovo ženo. Samo nekaj bi mi bilo žal, če mi ne bi bila po- vedala Jurjeva Francea, da ži- vi v bližini moja sestrčina, Antonija Podolnik, in sem jo šla tudi obiskat, četudi samo za ne- kaj minut, kajti Mrs. Rihtar in Mrs. Kumar ste me že čakali. Obiskali smo tudi Paula Kokla, ki je doma iz Podgore. Mož in žena sta bila jako prijazna z nami. Hvala vsem za prijaz- nost.

Nisem mislila, da bom videla toliko ljudi, s katerimi smo skupaj doma. Vrnili smo se k Mrs. Rihtar, ki nam je zopet pripravila do- bro večerjo. Nato me je zopet sprejela k Prevečevim. Tako je minil torek večer in sem se

namenila, da grem nazaj proti domu. Nisem mislila, da bom ostala tako dolgo in sem name- ravala odpotovati proti domu v ponedeljek dopoldne in sem hotela še obiskati Cleveland. Toda spoznala sem, da se mi je obleka tako zdelala, da nisem bila več za med ljudi. Frank Prevec me je z avtomobilom peljal v Pittsburgh odkoder sem se z busom odpeljala do- mov. Želim, da bi se Tomaž Prevec, ki ima veliko trgovino, kaj kmalu pozdravil, kakor tu- di njegova žena, ki je bila tudi bolna, da bosta zopet vesela, ker imata vsega dosti. To je dobro, da imata skrbne sinove ki spretno peljeta trgovino. To sta Henrik in Frank, pa tudi hčerka Helen veliko pomaga.

Sedaj pa prav lepa hvala Prevečevi družini, ker niso od mene hoteli nič za ves čas mo- jega bivanja pri njih, in tudi za popotnico se srčno zahvalju- jem. Samo to želim, da me prideta obiskat na farmo, da jima saj nekoliko povrnem. Srčno se tudi zahvalim Mrs. Rihtar, ker od mene ni hotela vzeti niti za gasolin.

Vsem prav lepa hvala in ved- no se vas bom rada spominja- la, še najraje pa bi videla da bi me vsi obiskali na farmi.

Iz krajev, ki sem jih obiska- la, gre mnogo slovenskih fan- tov k vojakom. Vem, da je sta- rišem za njimi hudo, toda imej- te upanje, da se bodo vsi zdravi vrnili.

GENERALNI PRAVDNIK ZAGOTAVLJA LOJALNO ČASOPISJE.

Generalni pravdnik Francis Biddle je izjavil, da vsi časo- pisi, ki so lojalni napram Zdra- ženim državam, brez ozira na jezik, v katerem so tiskani, se nimajo bati nikakih zaprek s strani federalne vlade.

Izjava generalnega pravdni- ka je bila podana v obliki br- zojavke na kongresnika S. A. Weissa iz Pittsburgha, ki je bil brzojavil Mr. Biddle-u, da "mnogo oglasnih družb je smatralo umestnim prenehati oglaševanja" v tujejezičnih ča- sopolisih, ker so pomotoma do- mnevale, da Justični depart- ment namerava splošno ustav- ljenje časopisov, tiskanih v ka- kem tujem jeziku. Kongres- nik Weiss je zapisal, da se za- gotovi, da se ne bo nič takega ukrenilo proti lojalnemu tuje- jezičnemu časopisu.

(Besedilo odgovora general- nega pravdnika sledi: "Congressman S. A. Weiss,

Pittsburgh, Pa.") Justični departament nima namena zatirati tujejezično ča- sopolisje. Na primeren način se bo postopalo proti upornim ča- sopolisom brez ozira na jezik, v katerem so tiskani, ali oni, ki so lojalni napram Združenim državam, se nimajo bati ničesar s strani vlade.

Francis Biddle, Attorney General."

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Pinčgar)

IDIOT

Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE—NAD 600 str.
Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladosti, ki je imel še v naj- bolj rani mladosti nagajenja k nenormalnosti. Opis je živ- hen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevsk- ga.

Cena \$2.25

LISTKI

Spisal Knauer Melio.
(144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN —
SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

MILIJONAR BREZ DENARJA

Spisal Phillips Oppenheim.
(92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppen- heim je znani angleški roma- nopisec poznan po celem sve- tu.

Cena 75c

MOŽJE

Spisal Emerson Hough.
(209 strani.)
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsem ljubiteljem. Prevod prav- nič ne zasloja za originalom.

Cena \$1.50

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI

Spisal Janke Kač.
(117 strani.)
Stajerski rojak Kač ni do svo- jega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisa- ti krajše črtice, ki jih vsebu- je ta zbirka, nato je pa zaslo- vel s svojim romanom — "Granton."

Cena 85c

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City

V ROBSTVU

Spisal Ivan Matičič.
(253 strani.)
Ivan Matičič je eden tistih red- kih naših ljudi, ki ne pozna sa- mo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.

Cena \$1.25

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLA
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja ze- lo zanimive podatke o svo- jih doživljajih v Rogaški Sla- tini.

cena \$1.—

RAZPRODAJA SLOVENSKIH KNJIG

po zmerni ceni
Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Bele noči mali Junak. (Dostojevski)
Filozofska zgodba (Aleks Jiranek)

Na vasilskih polih (Franc Frisch)
Pravica mladosti (Vladimir Levstik)
Verne dnevi v vseh (Prosper Mirine)
Zapiski iz mladega doma (A. M. Dostojevski)

Po 75c zvezek
Belfegor (Arthur Bernède)
Po strani klobuk (Dmitrij Folget)

Po \$1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan)
Sivko (E. S. Thompson)
Rudarska balada (Marta Majerjara)
Pogodbe z belice Maje (Waldemar Bonsels)

Po \$1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

Tisto knjigo, ki jo bi radi brali to zimo, na- ročite še danes!

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 89

"Tudi jaz sem postopal samopasno. Ob vzpostavitvi vašega prestola je bila odvisna moja sreča. Zato sem pozval vaše veličanstvo na Ogrsko, zaigral sem zadnji adut in sem izgubil. Ne preostaja mi sedaj ničesar, kakor da častno izginem s sveta."

Cesar se je bolešno nasmehnil:

"Za vse nas je to pač najbližnja pot."

Posamezniki in v skupinah so valovali begunci iz bojne črte proti kolodvoru. Strelji zasledovalcev so postajali živahnejši. Posamezni strelji iz pušk so udarjali že na zidovje. Grof je nujno prosil:

"Porabite moj avto, veličanstvo, tu je za vas nevarnost. Smrt si išče tu svojih žrtev!"

V ozračju je zaživelo in pokajoč je granata udarila v zemljo par korakov pred kraljevsko dvojico, ki se ni ganila. Kakor blisk je bil Wolkenstein pred cesarjem in mu zaklical: "Bežite, veličanstvo!"

V tistem hipu se je zgrudil na tla in iz ust mu je tekla puhta kri. Dva granata ga je zadel v vrat. Jedva je še dihal. Nekaj trenutkov kasneje je izdihnil ob cesarjevem vznožju. Karel je pokleknil k umirajočemu in mu stiskal desnico: "Grof Wolkenstein, bili ste moj prijatelj. Umirate zame. Odpustite mi velikodušno, ako sem vas kdaj žalil."

Wolkenstein ni mogel več govoriti. Z jasnim pogledom je zrl svojo okolico, njegov pogled je prišel da mu ni težka ločitev od tega sveta. Nato je zatisnil oči in umrl, kakor je živel hrabro in mirno. Ob cesarjevi strani je klečal Toni Hofer ob mrtvem truplu svojega gospodarja. Preko zgubanih lic so tekale grenke solze. Vse je izgubil, tudi edinega človeka na zemlji, ki ga je imel rad. Nemo in mrklo je cesarica gledala na to skupino. Od številnega spremstva jih je ostalo samo še malo. Grof Andrassy in Benický sta prosila kraljevsko dvojico, naj zadnji trenotek porabita za beg. Hladno je kralj Karel odvrnil:

"Kam naj pobegnem? Nobena država mi ne odpira svojih mej. Izgnan in zapuščen sem! Nesreča in smrt sta mi za petami. Nočem pobegniti!"

Nekaj minut kasneje bi bil brezuspešen že vsak poskus da bi pobegnili. Tovorajni avtomobili, natlačeni vojakov, so priropotali in zatvorili vse ceste. Karlove čete so odložile orožje. Poveljujočemu oficirju so prijavili kraljevo prisotnost. Z vso ravnodušnostjo je sprejel poročilo, ki mu je naglalo dolžnost, katere izpolnitev mu je bila nadvse težka. Vzel je četo pehote za spremstvo in se približal kraljevski dvojici. Strumno je salutiral in nato kratko in vojaško izjavil: "V imenu vlade proglašam aretacijo vašega veličanstva."

Z nepopisnim pogledom ga je meril Karel in nato pripomnil: "Izpolnjujete samo svojo dolžnost, gospod polkovnik, dasi ste tudi meni nekoč prisegli zvestobo."

"Madžar sem, veličanstvo. Služim samo državi in nobeni posamezni osebi. Mučno mi je, da moram proglašati vaše veličanstvo kot ujetnika, vendar pa moram samo tako jamčiti za vaše osebno varnost."

Na njegovo povelje so vojniki obkolili kraljevsko dvojico. Na brzojavno sporočilo, da je bila kraljevska dvojica ujeta, je došlo povelje, naj jo prepeljejo na grad Totis. Karla in Zito so posadili v avto, in ju pod strogo stražo odpeljali v smeri proti gradu. V drugem avtomobilu so sledili njihovi spremljevalci, med njimi Andrassy, Benický, Szoglay, ki so izjavili, da hočejo deliti usodo s svojim kraljem.

Na bojišču, na katerem se je bila zadnja bitka za habsburško gospodstvo, je obležalo mrtvo truplo grofa Wolkensteina. Zvest mu je ostal samo še stari njegov sluga. Kasneje so našli na bojišču oba. Ker je Wolkenstein nosil civilno obleko, in je Toni Hofer izjavil, da je njegov gospodar zapustil Budimpešto šele pred dvema urama, so smatrali, da je bil grof samo po nesrečnem slučaju zadet, zato so tudi dovolili, da je Toni smel prepeljati mrtvo truplo svojega gospodarja v Budimpešto. Izpolnil je to zadnjo uslugo, ki jo je izkazal svojemu pokojnemu gospodarju s tiho, presrečno žalostjo. Velicestnemu mrtvaškemu sprevodu, ki ga je vlada priredila vojakom, padlim pri Budaoru, je sledil priprost mrtvaški voz, ki je peljal na pokopališče grofa Osvalda Wolkensteina.

Vitka, črna oblečena dama je spremljala Wolkensteina na njegovi zadnji poti. Bila je to baronesa Aranka. Njene solze so bleščale kakor rosa na cvetju in listih venca, s katerim je okrasila mrtvaško krsto.

Istočasno, ko je stopala vsem neznana, ponosna plemkinja za krsto svojega življenja, je rezal angleški monitor "Glaworn" dunavske valove nizdol proti jugu. Na krovu sta bila kralj Karel in kraljica Zita na potu v izgnanstvo. V Pešti so zvonili zvonovi in gmetli topovi na čast onih, ki so padli v Budaoru, boreč se proti zadnjemu Habsburžanu. Uprti na roko svoje soproge, je stal poslednji kralj ogrski na krovu angleške vojne ladje, katere z astava je v njegovo zaščito vihrala nad njegovo glavo, ter jemal s solzami v očeh za večno slovo od mesta, kjer je bil šele pred kratkim venčan s krono sv. Štefana.

Na Madeiri.

Poskus kralja Karla, da bi se zopet polastil gospodstva na Madžarskem, je povsem naravno spravilo vso Evropo iz ravnoteže. Mala Antanta, na čelu ji Čehoslovaška in Jugoslavija, je poslala ostro noto v Budimpešto proti vzpostavitvi habsburškega gospodstva ter se jela pripravljati za oboroženo intervencijo. Velika Antanta, predvsem Francija in Anglija sta zahtevali, da mora madžarski zakonodajni zastop sprejeti zakon, s katerim se za večno začne odstavljati habsburška dinastija. Horthyjeva vlada se je pri tej zahtevi uklonila. Dne 4. novembra je predložila parlamentu zakonski načrt, o odstavitvi kralja Karla in o ugasnitvi vseh pravic habsburške rodbine na madžarski prestol. Že dne 7. novembra je bil ta zakon sprejet.

(Nadaljevanje.)

VESELE IN ŽALOSTNE VESTI IZ COLORADO

Dovolite mi malo prostora v vašem listu "Glas Naroda". Ker ravno sneg cefedra na vse pretege, sem se zopet namenil napisati par vrstic. Ni dosti dopisov iz naše naselbine, dasi je še precej nas starih očakov tukaj in se večkrat sestanemo, da kakšno modro uganemo pri dobro poznani dužini Antona Škoda, ki ima dobro urejeno obrt z mešaním blagom, pohištvo in tudi grobarijo. Seveda, Tone tudi rad postreže z najboljšo kapljico tam od zida, in pravi: "No, sedaj ga je še par litrov, ampak kaka bo pa drugo leto? Če se bo sploh mogel dobiti Kalifornijec, posebno če bomo tudi mi ta stari morali iti potrest Japonca in mu ušesa navihat prav po starokrajsko. Je pač tako, če fantov pomanjka pa pojdemo mi."

Kar se tiče delavskih razmer, so še precej ugodne. Premogorovi obratujejo precej dobro, seveda, da zaslužek je odvisen od delavev in od prostora, ampak mladina bo od tod kmalu pošla in gredo v velikem številu k vojakom.

Moram tudi naznaniti žalost.

no movico, da je neizprosna smrt ugrabila našega znanega rojaka Mr. Matija Kochevarja z Pueblo, Colo. Pokojni je umrl 22. marca, pogreb je bil 25. marca po katoliških obredih. Pokojni je bolehal dlje časa na neozdravljivi boleznii v bolnišnici v Pueblo, Colo. Zapusča soprogo Cecilijo s otroki: Matthew Jr., William J. in Claire Kochevar, študent na St. Scholastica College v Atchinson, Kans. in 3 sestre: Mrs. M. Kikel v Boulder, Colo., Mrs. John Starha, Mrs. John Nemanich v Sacramento, Cal., in Mrs. Philip Jaklich v Crested Butte, Colo. in enega brata Jakoba v Crested Butte, Colo. Pokojni je bil vobče poznan med Slovenci in tujim narodom, kakor odvetnik in dobra slovenska korenina in ga bomo zelo pogrešali. Njegovi stariši so prišli iz domovine namreč iz Bele Krajine od Smiča. Rojen je bil v Crested Butte, Colo.

Vzemite skrene pozdrave širim Ameriki, mnogo v Kanadi.

Martin J. Bayuk, Walsenburg, Colo.

VESTI IZ CLEVELAND, O.

V mestni bolnišnici je po dolgi boleznii preminil Frank Dolenc, star 67 let. Zapusča otroke: Johna, Jakoba, Mrs. Fr. Velkovich, Josepha, Thereso Kožuh in več drugih sorodnikov. Doma je bil iz fare Polhov gradec, vas Babna gora na Gorenjskem, kjer zapuša več sorodnikov.

Dne 15. aprila je preminil rojak George Papež, star 75 let. Stanoval je pri hčeri Mrs. Hočevar. Pokojni je bil doma iz Velike kipe pri Žužemberku na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 49 leti. Zapusča hčere: Mrs. Mary Hočevar, Mrs. Frances Jaklič, in Mrs. A. Kummel, dva vnuka in osem pravnukov.

Dne 20. aprila je preminil v mestni bolnišnici rojak Anton Rodica, star 63 let. Doma je bil iz vasi Šmarje pri Cezanju na Kranjski, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. V stari domovini zapuša tri brate ter dve sestre.

26. aprila je nagloma umrl rojak James Erjavec, star šele 27 let. Bil je rojen v Clevelandu. Zapusča soprogo Agnes, roj. Korošec, sina Jimmyja, očeta Franka, ki je doma iz Oslece na Dolenjskem in mater Jennie.

roj. Škerl iz Slemen pri Rakeku tri brate, Franka, Josepha in Edwarda, sestre: Josephine, omož. Humphrey in Olga.

Dne 27. aprila je umrl Thomas Tekavec, star 64 let. Doma je bil iz Spodnjih Dupelj pri Kranjski, odkoder je prišel v Ameriko pred 39 leti. Zapusča žalnjočo soprogo Anno, roj. Kuhar, 4 sinove Thomas, Victor, William in Frank, 5 hčere: Ana, por. Sustaršič, Jennie, Christine, por. Streeter; Bertha, por. Gabriel, in Marie; v stari domovini pa zapuša sestro Marijo Gradišar.

TAKO GOVORE NEMCI.

Vedno enak: — "Nikoli nisem izpremenil svojega stališča in ga nikoli ne bom." — Adolf Hitler v Reichstagu 28. aprila 1939.

Preveč plemenit, da bi sovražil: — "Nikoli nisem imel hujskajskih govorov, nikoli nisem sejal sovraštva proti komurkoli." — Adolf Hitler, po radiu 1. febr. 1933.

Kri in ogenj: — "Podlaga mojega programa so kri, ogenj in osebnost." — Adolf Hitler, po okupaciji Avstrije 10. apr. 1938.

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE—št. 415

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani

Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — št. 408

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 235 strani

vstavlja Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI—št. 415

2 1/2 x 4 inčev — 235 strani

vstavlja Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev

Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 408)

3 x 4 1/2 inčev—512 strani

Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM—(št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev—384 strani

Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po zori označeni ceni. Zaloge pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrečiti.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano 35

v umje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino umje vezano.....1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

POENOSTAVljena NATURALIZACIJA ZA INOZEMCE V VOJSKI.

Zakon, takozvani Second War Powers Bill, podpisan od predsednika Roosevelta dne 28. marca, vsebuje med drugim določbo o poenostavljenem naturalizacijskem postopanju za inozemce, ki sedaj služijo z oboroženimi silami Združenih držav.

Novi zakon določa, da se smejo opustiti nekateri pogoji naturalizacijskih zakonov v slučaju "vsakega nedržavljanca, brez ozira na starost, ki je služil, ali bo služil častno v vojski ali mornarici Združenih držav tekom sedanje vojne, in ki je bil zakonito pripuščen v Zdr. države, vstavi njihove teritorije in v posestva, ter je bil nastanjen v Združenih državah, ko je vstopil v vojsko."

Olajšave so sledeče:

1. Ne bo se zahtevalo prvi papir niti se ne bo zahtevalo, da je dotičnik bival gotovo dobo v Združenih državah ali v posamezni državi.

2. Prošnja za naturalizacijo se more vložiti v vsakem sodišču, pristojnem za naturalizacijo, brez ozira na to, kjer prosišec redno stamuje.

3. Zahtevalo se ne bo od prošileca, da zna govoriti angleško da lastnoročno podpiše svoje prošnje ali da se podvrže naturalizacijskemu izpitu, in;

4. Zahtevala se bo nekakaj pristojbina za vložitve, oziroma reševanje naturalizacijske prošnje ali za končno zaslišanje oziroma za izdajanje naturalizacijskega spričevala.

S temi izjemami pa treba izpolniti sledeče pogoje:

1. Piložiti treba prošnji za priprezene izjave vsaj dveh zanesljivih prič v zmislu, da vsaka priča pozna prošileca kot osebo dobrega moralnega značaja, udano načelom konstitucije Združenih držav in dobro razpoloženo napram dobremu redu in sreči Združenih držav.

2. Služba prošilec v vojaških ali mornariških silah Združenih držav se mora dokazati potom dveh zaprišezenih izjav, tvorečih del prošnje, s strani vsaj dveh državljakov, ki so oziroma so bili tekom sedanje vojne člani vojaških oziroma mornariških sil v činu podčastnika, "warrant officer" ali višje, ali pa potom overovljene predpisa zapiska eksekutivnega departmanta, ki drži zapke o prošilčevi službi, v dokaz da je ali je bil prošilec tekom sedanje vojne član, ki je častno služil v teh oboroženih silah.

3. Prošnje treba vložiti ne kasneje kot leto dni po 31. decembru 1944 oziroma prej, ako kongres ali predsednik tako odredi.

(Določbe tega zakona, olajšujoče naturalizacijsko postopanje za inozemce, službujoče v oboroženih silah, ne bodo veljale za osebe, nečastno odpuščene od oboroženih sil, niti ne na osebe, ki nočejo nositi orožja iz vestnih razlogov (conscientious objectors).

Mesto naprodaj

V nekem listu v Los Angeles, Cal., je bil objavljen oglas za prodajo celega mesta s 400 zemljišč, vodovodom in železnico v dolini San Joaquin. Prvotna cena je bila \$100,000, sedaj pa je naprodaj za — \$15,000.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno United States Savings Bonds in Stamps.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveštati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : New York, N. Y.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

IV Oglesby, Ill. je nedavno umrl rojak in pionir Fr. Meglie v starosti 5 let. Zapusča soprogo, sina, tri hčere in šest vnukov, dva brata in eno sestro. V Ameriki je bil 40 let. Rojen je bil v vasi Metnaj, fara Stična na Dolenjskem.

IV Mascutah, Ill. je dne 16. aprila umrla Antonija Napotnik, stara 64 let in rojena v St. Mihelu pri Sostanju na Štajerskem.

V Diamondville, Wyo., je po dolgi boleznii umrla Mrs. Mary Arko, vdova, stara 74 let in doma iz Istre.

V Kirksville, Mo., je pred nedavnim umrl rojak John Spruk v starosti 76 let. Doma je bil iz Nevija pri Kamniku na Gorenjskem in je prišel v Ameriko pred 39 leti. Zapusča ženo, dva sinova in tri hčere.

V Calumet je pred kratkim umrla Mrs. Margareta Rom, v starosti 76 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. V Ameriki je bivala že 50 let.

V Hibbing, Minn., je pred dnevi umrl Anton Podobnik, eden pionirjev te naselbine v starosti 73 let. Zapusča 3 sinove in 2 hčere.

IV Struthers, O. je pred nedavnim umrl po dolgi boleznii Aleks Penich, star 59 let. Doma je bil iz Kraske pri Jaski in je bival v Ameriki 42 let. Zapusča tri sinove in hčer.

Na Ely, Minn. je nedavno umrl Jos. Pakcar, star 40 let in rojen tukaj. Zapusča ženo, sina, hčer, šest bratov in pet sester.

V Calumet, Mich., je 9. aprila preminil Josip Plavec, star 67 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini. V tej okolici je bival dolgo vrsto let.

V Pueblo, Colo. je pred nedavnim umrl Joseph Berglez. Pokojni je bil doma iz Šmarja, fara Slivnica. Star je bil 54 let. Zapusča ženo, tri sinove in eno hčer ter sorodnike v Denverju.

V Radley, Kans., je 16. aprila umrla Katarina Dolar, stara 58 let in rojena v Trnovem na Gorenjskem. Vzela jo je sladkorna bolezen, na kateri je dolgo trpela. Zapusča moža, pet sinov in hčer Angelino Godina v Chicagu.

V Claridge, Pa., je umrl Lovrenko Sturm, star 73 let in rojen v Osleci na Škofjo Loko.

V Chicagu, Ill. je dne 16. apr. v bolnišnici umrla Mary Petek, stara 58 let in rojena v Pragi pri Adlešičih v Beli Krajini. V Ameriki je bila 35 let in zapuša moža, sina, dve hčeri brata in sestro.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK